

**1. (10 poena)** Neka je sa  $\mathbf{x} = B_j \mathbf{x} + \mathbf{c}_j$  definisan Jakobijev iterativni algoritam, a sa  $\mathbf{x} = B_w \mathbf{x} + \mathbf{c}_w$  relaksaciona metoda za rešavanje sistema linearnih jednačina  $A\mathbf{x} = \mathbf{b}$ . Ukoliko Jakobijev iterativni algoritam konvergira za zadati sistem i ako su sve sopstvene vrednosti matrice  $B_j$  realne, može se pokazati da se optimalan parametar  $w$  za relaksacionu metodu može odrediti sa  $w_{opt} = \frac{2}{1+\sqrt{1-\rho^2}}$  gde je  $\rho$  spektralni radius matrice  $B_j$ . Dodatno, za spektralni radius matrice  $B_w$  tada važi:

$$\rho(B_w) = \begin{cases} \frac{1}{4} [ w\rho + \sqrt{(w\rho)^2 - 4(w-1)} ]^2, & \text{za } 0 < w \leq w_{opt}, \\ w-1, & \text{za } w_{opt} \leq w < 2. \end{cases}$$

Napisati M-fajl `zad1.m` sa funkcijom `w_opt = zad1(A)` koja za prosleđenu matricu sistema linearnih jednačina  $A\mathbf{x} = \mathbf{b}$ , ukoliko su svi navedeni uslovi za računanje optimalnog parametra `w_opt` za relaksacionu metodu po navedenoj formuli ispunjeni, prikazuje grafik zavisnosti spektralnog radijusa matrice  $B_w$  u odnosu na vrednost parametra  $0 < w < 2$ . Dozvoljeno je korišćenje ugrađene funkcije za određivanje sopstvenih vrednosti.

**2. (10 poena)** Za zadatih  $n$  gradova neka je matrica  $A = [a_{ij}]$ ,  $i, j = 1, \dots, n$ , matrica čiji element  $a_{ij}$  je jednak 1 ukoliko je grad  $i$  direktno povezan putem sa gradom  $j$ , a 0 u suprotnom. Za dijagonalne elemente važi  $a_{ii} = 1$ ,  $i = 1, \dots, n$ . Može se dokazati da komponente sopstvenog vektora  $\mathbf{x}_1$  koji odgovara najvećoj sopstvenoj vrednosti  $\lambda_1$  daju informaciju o pristupačnosti (mera lakoće pristupa gradu na osnovu povezanosti sa ostalim gradovima) svakog grada na sledeći način: veća vrednost (po modulu) na  $k$ -toj poziciji u vektoru  $\mathbf{x}_1$  označava veću pristupačnost grada  $k$ , i obrnuto.

Napisati M-fajl `zad2.m` sa funkcijom `k = zad2(A,tol)` koja za prosleđenu matricu povezanosti gradova  $A$  Jakobijevom metodom određuje sopstvene vrednosti i odgovarajuće sopstvene vektore matrice  $A$  sa tačnošću `tol`, a zatim na osnovu tako dobijenih podataka određuje koji grad  $k$ ,  $k = 1, \dots, n$  ima najveću pristupačnost.

**3. (10 poena)** Ako je matrica simetrična, njena uslovljenošć se može izračunati sa  $cond(A) = \left| \frac{\lambda_{\max}}{\lambda_{\min}} \right|$ , gde je  $\lambda_{\max}$  najveća po modulu, a  $\lambda_{\min}$  najmanja po modulu sopstvena vrednost matrice.

Napisati M-fajl `zad3.m` sa funkcijom `c = zad3(A,tol)` koja na opisan način određuje uslovljenošć simetrične matrice  $A$ , pri čemu najmanju i najveću po modulu sopstvenu vrednost odrediti metodom skalarnog prozivoda sa tačnošću `tol`.

TEST PRIMERI:

```
>> A=toeplitz([3 0 2 -1]);
>> w=zad1(A)
w = 1.3153

>> B=toeplitz([3 0 2 2])
>> w=zad1(B)
Error using zad1
Jakobi ne konvergira pa se w_opt ne moze odrediti na ovaj nacin

>> C=A;
>> C(2,1)=2;
>> w=zad1(C)
Error using zad1
Nisu sve sopstvene vrednosti od matrice Bj realne pa se w_opt ne moze odrediti na ovaj nacin.
```

```
>> D=magic(7);
>> E=mod(D+D',2)+eye(7);
>> k=zad2(E,1e-3)
k = 4

>> c=zad3(E,1e-3)
c = 11.2131
```

